

44e Regiment Infanterie.

Commandant.

No. 80 P.

Bijlagen:

Een schetskaart

schaal 1: 10.000

--1--

GEVECHTSBERICHT BETREFFENDE 44R.I.

OVER DE PERIODE van 10t/m 15 Mei 1940.

=====
(Zoo goed mogelijk gereconstrueerd)1)

Vrijdag, 10 Mei 1940.

Na 3.30 worden voortdurend talrijke vliegtuigen waargenomen, vliegende in W-richt:

Te ca. 4.00 is de stelling van 44 R.I. v ledig bezet. Honderden Duitse vliegtuigen worden waargenomen. Talrijke laagvliegende vliegtuigen worden beschoten, vnl. door lu, art. en mitrs. van neventroepen; ook worden enkele vliegtuigen door eigen mitrs. afgeschoten. (Binnen de gezichtskring van de cp. van C.-44 R.I. zijn 8 à 9 vliegtuigen omlaag gehaald).

Te ca. 4.30 wordt van C.-Brig. A. het bericht ontvangen, dat de Duitschers op talrijke plaatsen de Ned. grens hebben overschreden en daardoor onze neutraliteit hebben geschonden; Nederland is in oorlog met Duitschland. Berichten ontvangen, dat parachutisten (gekleed in Ned, uniform) geland zijn.

Door vij. jagers in duikvlucht en door vij. beschieting worden geringe verliezen geleden.

Te 10.33 geeft C.- Brig. A. het bevel de afsluitdijk bijm Dodewaard te bezetten, teneinde de burgerbevolking, die

niet

1) Na de ontvangst van het terugtochtsbevel van C.- Brig. A. zijn te ca. 21.00 het dagboek, gevechtsberichten, vuurplans e.d. vernietigd en verbrand.

niet was bestemd om te evacueeren, in deze lijn tegen te houden en in O-richting terug te zenden. Aan C.-Vps. wordt deze opdracht doorgegeven, welke deze uitvoert.

Tezelfder tijd worden twee secties tirailleurs uitgezonden om de orde te handhaven bij de afvoer van de burgerbevolking bij de afvoerhavens te Ochten en Dodewaard. Inmiddels worden weer enige vij. vln. brandend neergeschoten, n.l. één ten O. van dex boerderij "de Pottám" en één (bommenwerper) in de inundatie vóór het N.- bataljonsvak.

Te 20.00 ontvangt C.-III-44R.I. van C.-Brig. het telefonische bevel: "Waalstelling innemen"

Te 20.45 wordt van C.- Brig.A. bericht ontvangen, dat de Groep-Betuwe te 20.30 opdracht had gekregen om terug te trekken.

Te 23.20 wordt van C.-Vps. bericht ontvangen dat de laatste afdeling van de Groep-Betuwe is gepasseerd.

Na ca. 21.00 worden geen vij. vln. meer waargenomen.

Te ca. 21.15 meldt C.-Vps.: Enkele vij. patrouilles waargenomen vóór de Vps.

Zaterdag, 11 Mei 1940

Te 0.05 wordt van C.-Brig. A. bericht ontvangen, dat I-6 R.H. opdracht heeft om slecht voor overmacht uit zijn opstelling vóór de vps. terug te trekken. C.-Vps. meldt om 0.38: geen bijzonderheden. Om 0.43 meldt deze C., dat om ca, 0.05 in het inundatiegebied van O. naar W. lichten zijn waargenomen, schuin naar beneden gericht.

Te

Te ca. 1.00 kreeg ik uit binnengekomen berichten den indruk, dat vermoedelijk landing van parachutisten in bootjes op de inundatie plaats vond, waarop ik last gaf uitermate paraat te zijn en z.n. van de zoeklichten gebruikte maken.

licht

Om 1.11 meldt C.-Vps., dat een vij. vliegtuig in N.O. richting vliegend, een rood licht liet vallen boven de inundatie. Verder meldt C.-Vps., dat bovengezetten 2 groote roode vuurkogels zijn waargenomen.

Van C.-Brig. A. werd bericht ontvangen, dat Brigade B. terugtrok. Hierdoor werd de Z.-oever van de Waal ontbloot van troepen. Evacuatieschepen, welke stroomopwaarts voeren (De bevolking van Druten zou op last van C.-Brigade B. Zaterdag 11 Mei '40 weer naar huis zijn teruggezonden) werden bij de aanlegsteiger te Druten gemeerd, wat gezien de kans op rivierovergang door den vijand, een zeer groot gevaar opleverde voor de veiligheid vps.- 44 R.I. en daarom werd getracht deze vaartuigen, mitsgaders de veerpont van Druten naar de eigen (N.) oever te verhalen, hetgeen echter niet mogelijk bleek, daar op dat tijdstip geen overgangsmiddelen op N.-oever beschikbaar waren.

Daarom werd aan C.-Rivierbatterij No. 1 opdracht gegeven, na het invallen van de duisternis, de aanlegsteiger en veerpont onder vuur te nemen.

De grondmijn-versperring No. 3 (op Z.-oever) werd uitgeschakeld en de kazemat van het bedieningspersoneel ontruimd.

De Rivierstrijdkrachten van het Korps Pontonniers, daarna die der Kon. Ned. Marine

trokken

trokken zich terug richting Tiel.

Te 8.26 is de Waal-stelling door III-44R.I (front Z.) bezet. In verband met de dubbel taak van II-22 R.A., heeft deze afdeeling zich in N. richting verplaatst en kan zoowel de stelling-Ochten (front O.) als de Waalstelling rechtstreeks steunen. Tevens is voor rechtstreekschen steun van de stelling-Ochten aangewezen III-19 R.A.

De grondmijnversperring No. 3, die tijdelijk onklaar is gemaakt, wordt te 13.34 DOOR DEN BETREFFENDE, commandant weer actief verklaard.

Teneinde mogelijke overvalling door parachutisten e.d. van de na verplaatsing van II-22 R.A. geïsoleerden cp.-44 R.I. te voorkomen, werd aan C.-re-voórbat. opgedragen een mitrailleurgroep ter beschikking te stellen, waarvoor reeds een gevechtsofstelling bij de cp. was gereed gemaakt. De opstelling werd bezet om 9.45

Door C.-I-⁶ R.H. wordt in de namiddag van 11 Mei aan C.-Vps. gemeld, dat bij Dodewaard een 300-tal vijanden de Waal schijnt gepasseerd te zijn. I-⁶ R.H. trekt hierop terug en passeert om 15.40 de vps.

De Regimentspatrouille, die aanvankelijk het verband met I-⁶ R.H. had onderhouden en zich na haar terugtrekken waar bij de cp.-44 R.I. bevond, werd thans opnieuw uitgezonden om de voeling met den vijand op te nemen.

Een naar de Z.-oever van de Waal uitgezonden patrouille (naar Druten) meldde: geen vijandelijke troepen aanwezig.

Te 17.20

Te 17.20 meldt C.-vps. het waarnemen van lichtsignalen van de kerktoren te Druten in de richting Dédewaard.

Zoowel overdag als 's nachts werden talrijk lichtsignalen waargenomen boven het inundatie-terrein en de Waal.

Te 21.00 wordt op mijn last door C.-Rivierbatterij No. 1 de veerpont-Druten met aanlegsteiger onder vuur genomen. (verlichting met behulp van eigen zoeklichten).

De sterkte van den vijand, die daarna door de vps. wordt waargenomen, wordt geschat op ca. 300 man wielrijders, gekleed in ~~xx~~ zwarte uniform. Deze vijand brengt een lichtkanon in stelling op de Bandijk bij "de Tempel" en neemt onze Pag.-opstelling bij de voorposten onder vuur. Verder neemt de vijand stelling bij de "Tempel" en Z.O. hiervan nabij de steenfabriek.

Het op aanvraag (ca. 21.55) van C.-44 R/I. door III-19 R.A. op "de Tempel" en omgeving afgegeven avu 501 (22.18-22.30) sticht groote verwarring bij den vijand, die snel terugtrekt, onder achterlating van een kanon van 3,7, waarbij ca. 100 projectielen, wapens, een vrachtauto met munitie, kleding en levermiddelen, en enige gesneuvelden, benevens een 20-tal rijwielen. Dit blijkt, wanneer C.-vps. een patrouille uitzendt. Het kanon van 3,7 wordt in de vps. opgesteld.

Zondag, 12 Mei 1940 (1e Pinksterdag)

Van C.-Brigade A. bericht ontvangen, dat Engelschevliegtuigen, kenbaar aan één licht en één donkere vleugel, in aantocht zijn.

De kazemat van de Grondmijnversperring No. 3 op Z.-oever van de Waal wordt door twee

vrijwilligers

*Men heeft de
11.000*

vrijwilligers der Pontonniers weder bezet.

Te 4.50 meldt C.-III-44 R.I., dat op zijn cp. zijn aangekomen twee verdwaalde man- schappen van 26 R.A., die verklaarden, dat te Aalst vele parachutisten waren gedaald.

*is dit niet volkomen
zakkochte gecon-
troleerd.
In Aalst is geen
enkele parachutist
aanwezig.
dk*

Te 5.10 wordt op een dezerzijds aan Staf- Brig A. gedaan verzoek, door II-22 R.A. vuur 501 (afsluitingsvuur vóór de vps.) afgegeven; dit vuur wordt op last ^c Brig. ~~de~~ A gestaakt.

Te 5.55 meldt C.-vps., dat de vijand met kleine sprongen nadert door de boomgaarden en onder vuur wordt genomen.

*hoe sterk?
B*

Om 6.45 wordt bericht ontvangen, dat de vijand bij Druten de Waal oversteekt naar de uiterwaarden. Dit bericht blijkt later valsch.

Te 13.00 afdrijvende veerpont-Druten door Rivierbatterij No. 1 tot zinken gebracht ter hoogte van de aanlegsteiger te Ochten.

Te 14.30 Een aanval van een kleine vij. afdeeling wielrijders wordt door de vps. afgeslagen.

Te ca. 15.00 meldt C.-I-44 R.I., dat para- chutisten gedaald zijn in de richting IJzendoorn, onder mededeeling, dat pa- trouilles zijn uitgezonden om bedoelde parachutisten onschadelijk te maken.

Te ca. 15.30 meldt C.-III-46 R.I. de aanwe- zigheid van parachutisten in het vak van I-44 R.I. (li. voorbat.)

Opdracht

Opdracht aan Cn. I, II en III-44 R.I. om patrouilles uit te zenden en cpn. te doen beschermen door mitr.-groepen. In het linker- (N.-) Compagnies-vak van II-44 R.I. (re voorbat.) wordt in de boomgaarden langs den weg Ochten-Kesteren tusschen hws. en tusschenverdediging (W¹/₂ van genoemde weg) vijand (vermoedelijk parachutisten) waargenomen; een voortdurende patrouillegang leverde geen resultaten op.

*Waar op vermoeden
werken.*

Te 18.40 krijgt C.-III-19 R.A. van de B.A.C. opdracht vuur 501 af te geven. Dit vuur wordt afgegeven van 18.50-18.52; voorts te 19.00 en 19.10.

20.30 Vijand trekt tijdens de schemering met bootjes over de Waal tusschen de vps. en de hws. en nestelt zich in twee boschperceelen gelegen in de uiterwaarden Z. en W. van Boerderij v.d. Kraats. Deze boschperceelen worden door zware mitrailleurs, welke waren opgesteld aan de Z.-zijde van de Bandijk, onder vuur genomen.

Te ca. 21.00 aan C.-Rivierbatterij No.1 opdracht vuur te brengen op boschperceeler (Wilgenboschjes) Z.W. Boerd rij v.d. Kraats.

In de loop van den dag worden de Geh. en Pers. bescheiden, alsmede het overige archief vernietigd en verbrand, ingevolge tevoren ontvangen bevelen.

22.30 Vijand stelt zich gereed voor den aanval op vps. bij W.-uifgang van Dodewaard onderdeelen (mi-sectiek onder Co. van Vaandrig Diederiks) in de uiterwaarden worden door de vijand beschoten.

Avu 501 wordt door mij aangevraagd, doch niet door Staf-Brigade A. toegezegd.

Te 23.30 wordt van C.-vps bericht ontvangen dat vij. zich bevindt in front, op N.-flank en in de rug van de ten N. van de Bandijk gelegen gevechtsofstelling. Naar aanleiding van dit bericht wordt aan C.-vps. opgedragen zijn cp. te verplaatsen naar 2e lijn W. van het meertje (vt 170,00-435,90) in verband met de geïsoleerde en weinig beschermde ligging van bedoelde cp.

Maandag, 13 Mei 1940. (2e Pinksterdag)

In verband met het feit, dat vij. afdeelingen in de vps.-stelling ter hoogte van de mi.-voorsectie zijn binnengedrongen, wordt aan C.-Brig. A. verzocht vuur te doen brengen 300 m. Noordelijk en 300 m. Oostelijk van Boerderij van v.d. Kraats. (mkp 45)

Om 3.10 wordt dit vuur afgegeven (vuur 515)

C.- Rivierbatterij No. 1 krijgt van mij bevel op dit zelfde doel vuur af te geven, hetgeen te 3.30 geschiedt.

Omstreeks 3.30 trekt een gedeelte van de vps, terug langs de Zomerkade, de Bandijk, en door het gehucht Eldiksche Hoek.

Van 3.41 tot 3.44 wordt wederom vuur 515 afgegeven door II-22 R.A.

Te ca. 3.45 dringen kleine vij. afdeelingen op onder dekking van art. (licht kaliber). De vooruitgeschoven groep, geplaatst in Eldikschen Hoek, moet terugtrekken op de "Zwarte Ruiters", (zie schets), aangezien zij gevaar loopt afgesneden te worden. Ook de bezetting van inundatiepost No. 1 trekt zich terug.

Te ca. 4.00 wordt Rivierbatterij No. 1 beschoten door vijandelijk granaatvuur uit richting Dodewaard en door vij. art. uit de richting Grebbeberg.

Te ca. 4.30 Vij. beschieting (uit verschillende richtingen) van "De Zwarte Ruiters" door vij. mitrs. Aangezien de lichte mitrs. van "De Zwarte Ruiters" door vij. vuur onbruikbaar zijn geworden, zijn de twee

groepen gedwongen terugte wijken, onder achterlating van zeven vermisten en beide defecte mitrs. Te ca. 4.35 wordt door C.-I-44 R.I. gemeld de aanwezigheid van een patrouille parachtisten achter de Linie 9 li. flank-li. voorcie.-II-44 R.I.) Hierop werden door C.-II-44 R.I. patrouilles uitgezonden.

*Waar dan?
Het kan hoogstens
een plaatselijke
kleine aanval zijn
gevecht.*

Te 4.45 aanval van Duitse troepen op de hws. Deze aanval wordt met succes afgeslagen door vuur van onze zware en lichte mitrailleurs. De vijand tracht verder op te dringen tot de vechtwagenhindernis op de Bandijk. Ook dat wordt hem belet, zodat hij moet terugtrekken op "De Zwarte Ruiter"

Te ca. 5.45 trekt re-voorsectie-vps. (1e Lt. Pel) terug langs de Somerkade, door frontlijn hws.

Te 6.02 wordt door II-22 R.A. en III-19 R.A. vuur 516 (afsluitingsvuur voor hws.) afgegeven

Te ca. 6.10 wordt op mijn verzoek vuur 554 (tegenvoorbereidingsvuur) op Eldiksche Hoek met de helft der daarvoor bestemde munitie afgegeven.

10/4/44

inbegrepen

Te ca. 8.00 worden voor de hws. talrijke vij. afdeelingen waargenomen op den weg Eldikschen Hoek- "Het Zand" en begint de vij. aanval zich af te teekenen. Middels de aangevraagde avun. 514 en 516 en de te 8.17 door twee sectien mitr. van I-44 R.I. op mijn last (8.05) afgegeven vuren 201 en 301, wordt de vij. aanval niet alleen tot staan gebracht, maar gaat deze ~~geheel~~ over in een gedeeltelijke terugtocht.

Teneinde

d

Teneinde de vijand \S naar schatting 150 à 200 man- uit het terrein "Het Zand" en O. van de "Zwarte Ruiters" terug te werpen, wordt door mij aan C.-II-44 R.I. bevolen een tegenstoot te laten uitvoeren door één Comp. (hiervoor aan te wijzen 3-II (Kapt. Kruimer), opgesteld in de stoplijn, welke aldaar tijdelijk zal worden vervangen door 1-III (Kapt. Turkstra)

De telefonische verbindingen met ondercommandanten worden meermalen verbroken, niettegenstaande doorlopende controle en herstellingen middels lijnpatrouilles. Blijkende uit goedwillig doorgesneden telefoondraden en uit talrijke valsche berichten en bevelen, moeten zich kwaadwilligen bevinden in de hws., die door het doorsnijden van telefoondraden en door het aftakken van lijnen de gevechtsleiding en bevelvoering trachten te bemoeilijken (c.q. te verlammen).

Door een en ander manifesteert zich een groeiende onrust en verwarring, welke echter door het krachtige en rustige optreden van alle Officieren bezworen wordt.

*C. Brig. A. heeft geen
zins dan in de hws. de
hws. met de hws. de
hws. met de hws. de*

Te 10.10 wordt wederom vijand met mitrs. tusschen hws. en tusschenverdediging vastgesteld.

Te ca. 10.15 wordt, na bekomen machtiging van de Brig., na overleg tusschen C.-44R.I. en Kapt. V.R.D. v.d. B.A.C., aan C.-II-22 R.A. opgedragen met 1 bt. 1 laag af te geven van vuur 504 \S (stormvuur);

10.20 geeft II-22 R.A. deze laag
Na bekomen machtiging Brig.-C. wordt door mij in overleg getreden met Kapt V.R.D. tot het doen uitvoeren van een tegenstoot.

Op het

toen vermoedde , Op het ^{was} telefonisch bericht, dat naar ik afkomstig van Staf-Brigade A., dat devij- and de hws. nabij Waalzicht zou zijn bin- nengedrongen (bevestiging van dit bericht door C.-II-44 R.I. kon door verbreking der telefonische verbinding d.z. niet worden verkregen) en dat ter bestrijding van den binnengedrongen vijand avu. zou worden afgegeven, wordt een Officier van mijn Staf door mij gedirigeerd naar de onmiddellijke omgeving van het door III-19 R.A. onder vuur te nemen terrein, ten einde de toestand aldaar op te nemen en z.n. veiligheidsmaatregelen -(het over korten afstand tijdelijk teruggaan van de zich in de gevaarszône bevindende afdee- lingen)- te nemen.

F

Aan C.-I-44 R.I. wordt opgedragen door de beschikbare onderdeelen van 2-I-44 R.I. (Kapt. Bûrgemeister) een tegenstoot te doen uitvoeren vanuit de lijn Z.-oever Linge, front Z.

Tijdens het uitvoeren van deze tegenstoot bleek echter spoedig, dat alle berichten betreffende een vij. binnendringen valsch waren. Op mijn bevel werden daarop alle gevechtsofstellingen wederom ingenomen. Het ontketende avu. wêrdt op d.z. gedaan verzoek onmiddellijk gestaakt; eigen ver- liezen deden zich gelukkig niet voor.

Te 14.00 bericht ontvangen van C.-Rivier- batterij, dat vij. rivierstrijdkrachten, betsaande uit acht schepen, waaronder twee snelle patrouillebooten en minstens één kannonnerboot, werden waargenomen ter hoogte van de aanlegsteiger der veerpont- Druten. Onmiddellijk werd hierop het vuur

geopend

*C. 44 R.I. heeft een brief
aan II vch binnendringen
van de hws, naar de
hand die op de aan-
houdt over zijn*

geopend door de Rivierbatterij No. 1. De beide motorbooten werden tot zinken gebracht. Twee à drie andere vaartuigen werden ~~zwaar~~ zwaar beschadigd. Voltreffers op deze vaartuigen zijn duidelijk waargenomen. Hierna trokken de resteerende vij. vaartuigen zich ijlings terug, onder het afgeven van gescutvuur en onder dekking van een rookgordijn, dat verdere waarneming onmogelijk maakte.

Te 15.00 werd door C.-Brigade A. bevelen om alle voertuigen te bepakken om gereed te zijn voor een eventuele terugtocht.

Omstreeks 15.05^{werden} naar aanleiding hiervan bevelen aan ondercommandanten verstrekt.

Te 15.35 Telefonisch bevel aan C.-I-44 R.I. met 2 sectien mitrs. vuur voorbereden op het "Zand".

Te 17.30 Bericht ontvangen van C.- Rivier batterij, dat zijn batterij onder vuur ligt van zware art. opgesteld nabij de Grebbeberg.

Te ca. 19.00 Telefonisch bevel aan B.Cn. geen bevelen of berichten meer telefonisch door te geven wegens het gevaar van af luisteren en van valsche berichten en bevelen, doch alle bevelen en berichten schriftelijk te verzenden.

Te ca. 20.00 Bevelsontvanger (Kapt. adj. Tolsma) terug op cp., voorzien van bevelen C.-Brig.A. t.a.v. den terugtocht. Onderaan op cp. ontboden voor het ontvangen van mijn mondelinge bevelen voor de terugtocht

Te 20.30 Bevel voor de terugtocht mondeli

uitgegeven

uitgegeven.

Gevechtsberichten, dagboek, vuurplan e.d. worden vernietigd, voorbereiding voor den terugtochtmarsch.

Te ca. 22.00 Afmarsch van den gevechtsstaf-44 R.I. naar Everdingen voor het verkennen van den terugtochtsstrook en het nieuwe stelling- en legeringsgebied, alsmede voor het vorderen van auto's ten behoeve van eventueele uitvallers en achterblijvers van het Regiment.

Dinsdag, 14 Mei 1940.

De terugtocht der tot 44 R.I. behorende onderdeelen is ordelijk en geheel volgens de d.z. gegeven bevelen verlopen. Dank zij de mist werden de terugtrekkende troepen niet door de vij. luchtstrijdkrachten ontdekt en bestookt, hoewel een groot gedeelte van de terugtochtsweg bij daglicht moest worden afgelegd. De onderdeelen kwamen échelonsgewijze in het nieuwe stelling- en legeringsgebied aan.

Te ca. 3.00 bereikte de gevechtsstaf van 44 R.I. Everdingen, alwaar contact werd opgenomen met enkele aldaar aanwezige commandanten en ondercommandanten van andere regimenten.

Er bleek een dooreenmenging van troepen te zijn ontstaan.

Niemand wist wat er gebeuren ging, wie voorrang had in bepaalde terreindeelen. De oververmoëidheid van de troep was oorzaak, dat iedereen zoo spoedig mogelijk op of nabij de wegen tot rusten overging. In den loop van den dag kwamen de échelons der onderdeelen van 44 R.I. te Everdingen

aan

aan; de laatste afdeelingen (schermen)
van mijn regiment eerst tegen de avond

Door het ontbreken van een algemeene re-
geling en van voldoende legeringsmogelijk-
heid was het bekomen van een behoorlijk
overzicht bezwaarlijk. Daarbij kwam, dat
eerst heel laat op den dag van een al-
gemeene hergroepering gesproken kon word
den.

berhaerd uitgedrukt

Te ca. 16.30 op de cp. C.-Brig. A. ontbo-
den voor het in ontvangst nemen van
bevelen t.a.v. de te voeren actie.

*Het onder de ogen zien
van e.v. aan C.-Brig A
te geven opdat zij de
de Maat van de regimenten
als dan.*

Te ca. 18.00 ondercommandanten van beve-
len voorzien.

Te ca. 20.30 werd het bericht van de over-
gave van het Kon. Ned. Leger ontvangen
en werd daarna tot legering in Everdingen
en omgeving overgegaan.

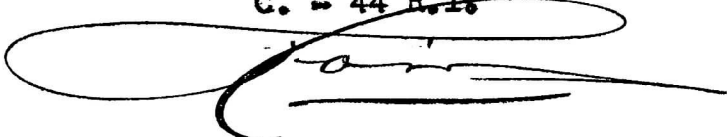
Woensdag, 15 Mei 1940

Gelegerd in Everdingen en omgeving,
overeenkomstig de door C.-Brig. A. ge-
geven bevelen.

Opgemaakt te Ochten, 20 Juni 1940

De res. Luitenant -Kolonel,

C. - 44 R.I.

(G.D.E.J. Hotz)